

TANTÁRGYI ADATLAP

Inkluzív tervezés

BMEGT52MSX4203-00

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Inkluzív tervezés

Azonosító

BMEGT52MSX4203-00

A tantárgy jellege

Kontaktórási tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	0
Gyakorlat	2
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

Félévközi
érdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Dr. Pataki-Bittó Fruzsina adjunktus pataki.bitto.fruzsina@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Ergonómia és Pszichológia Tanszék

A tantárgy weblapja

<http://www.erg.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2026.03.18.) az 580162/10/2026 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2026.03.18-tól.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgy fő célkitűzése, hogy a hallgatók kipróbálják, hogyan lehet olyan termékeket, szolgáltatásokat és környezeteket tervezni, amelyek mindenki számára elérhetők és használhatók — függetlenül életkortól, képességektől vagy háttértől. A hallgatók megismerkednek a hozzáférhetőség, az esélyegyenlőség és az empatikus tervezés fogalmaival, valamint valós példákon keresztül fejlesztenek olyan megoldásokat, amelyek különböző felhasználói igényeket integrálnak.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Megérti az inkluzív tervezés alapfogalmait és céljait, beleértve az emberi sokféleség (képesség, kor, kulturális háttér stb.) szempontját a városi és szolgáltató rendszerek tervezésében.
2. Ismeri az inkluzív tervezés elméleti kereteit és kapcsolódó fogalmakat.
3. Képes az inkluzív/akadálymentes szemlélet szerepét meghatározni valós problémákban (pl. városi közlekedés, bevásárlás, egészségügy).
4. Megismeri az empirikus feltáró módszereket és eszközöket, amelyek segítenek különböző felhasználói csoportok igényeinek megértésében.

Képesség

1. Képes egy kiválasztott kritikus terület problémáinak inkluzív feltárására többféle felhasználó (pl. idős, fogyatékkal élő, autizmus spektrumzavarral élő) perspektívájából.
2. Tud kvalitatív adatokat gyűjteni és elemezni (pl. kérdőív, interjú, megfigyelés, személyes élmények) és ezek alapján inkluzívabb megoldási lehetőségeket javasolni.
3. Tud együttműködni csoportban, strukturált módon haladni a projektben, és reflektálni más javaslataira.
4. Tud szóbeli beszámolót tartani a feladat részeredményeiről és javasolt tervezési irányokról.

Attitűd

1. Nyitott mások – különböző képességű, korú és társadalmi háttérű emberek – perspektívái iránt.
2. Érzékeny a társadalmi és etikai kérdésekre, amelyek az inkluzív tervezéssel kapcsolatosak (pl. egyenlő hozzáférés, esélyegyenlőség).
3. Tudatosan vállalja a felhasználó-központú gondolkodást, és reflektál saját feltételezéseire és előfeltevéseire a tervezési döntések során.
4. Elfogadja, hogy a tervezés holisztikus folyamat, ami túlmutat pusztán műszaki megoldásokon, és társadalmi hatással is bír.

Önállóság és felelősség

1. Önállóan képes több lépésből álló tervezési feladatok megoldására, valamint csoportos munkában felelősen hozzájárul a közös eredményhez.
2. Felelősséget vállal saját tervezési döntéseiért és munkájának minőségéért, figyelembe véve az ergonómiai és felhasználói szempontokat.
3. Gondolkodásában integrálja a különböző tudományterületek ismereteit (ergonómia, pszichológia, design, technológia) az inkluzív tervezési problémák megoldása során.
4. Tudatosan reflektál saját tanulási és tervezési folyamatára, és képes a visszajelzések alapján fejleszteni munkáját.

Oktatásmódszertan

Csoportmunkában végzett órai feladatok, hallgatói beszámolók és közös gondolkodás, közös tervezés (co-design).

Tanulástámogató anyagok

- Lidwell, Holden, Butler: Universal Principles of Design, 2003 by Rockport Publishers, Inc.
- Interaction Design: beyond human-computer interaction, Fifth Edition, 2019, John Wiley & Sons, Inc.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése részben az órai alkalmakon tanúsított aktív részvétel és szóbeli beszámolók, részben a félév végi dokumentáció formájában leadott csoportos munka, részben pedig a csoportos munka félév végi szóbeli prezentációja alapján történik.

Teljesítményértékelési módszerek

1. Részteljesítmény-értékelés: a választott tervezési projektfeladat csoportos kidolgozása, év végi beadása dokumentáció formájában. A beadandó feladat tartalmát, követelményeit, beadási határidejét, értékelési szempontjait a gyakorlatvezető határozza meg. 2. Részteljesítmény-értékelés: a csoportosan elkészített tervezési projektfeladat félév végi prezentálása. A prezentáció tartalmi követelményeit, értékelési szempontjait a gyakorlatvezető határozza meg. 3. Részteljesítmény-értékelés: négy gyakorlati alkalommal a csoportos projektfeladat haladásáról szóló szóbeli beszámolókra 5-5 pont szerezhető. 4. Részteljesítmény-értékelés: öt gyakorlati alkalommal pont szerezhető az alkalmon való részvételért: 1 pont: passzív részvétel, 2 pont: mérsékelten aktív részvétel, 3 pont: felkészült megjelenés és proaktív, tevékeny részvétel.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- Részteljesítmény-értékelés (házi feladat): 45
- Részteljesítmény-értékelés (prezentáció): 20
- Részteljesítmény-értékelés (szóbeli beszámolók): 20
- Részteljesítmény-értékelés (órai részvétel): 15
- Összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	80-89
Jó	70-79
Közepes	60-69
Elégéséges	40-59
Elégtelen	0-39

Javítás és pótlás

1) A házi feladat pótlással a pótlási időszak utolsó napján elektronikusan formában 23:59-ig adhatók be, 10% pontlevonással. 2) A prezentáció indokolt esetben a pótlási héten pótolható. 3) Az órai beszámolók és az aktív részvétel – jellegéből adódóan – nem pótolható, nem javítható, továbbá más módon nem kiváltható vagy helyettesíthető.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Részvétel a kontakt tanórákon	28
Félévközi készülés az órai beszámolókra	32
Csoportos feladat elkészítése	70
Prezentációra való készülés	15
Konzultáció	5
Összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőtestület véleményezése után jóváhagyta dr. Szandi-Varga Péter oktatási dékánhelyettes 2026.03.02-án. Érvényes 2026.03.02-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 Bevezetés az inkluzív tervezésbe és kulcsfogalmak megismerése (inkluzív/egyetemes/akadálymentes szemlélet).
- 2 Emberi sokféleség és felhasználói igények különböző felhasználói körökben.
- 3 Speciális felhasználói igények feltárási és empirikus módszerei (felhasználók bevonásának módszerei).
- 4 Információergonómia és interakcióergonómia az inkluzív tervezésben (tervezési irányelvek ahhoz, hogy a felhasználói felületek és a környezetünkben megjelenő információk mindenki számára érthetőek, hozzáférhetőek és használhatóak legyenek).

További oktatók

Dr. Pulay Márk Ágoston egyetemi adjunktus pulay.mark@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Ergonómia és Pszichológia Tanszék vezetője hagyja jóvá.